

Nicoline Christine Luplaus tale ved Kvindevalgretsforeningens første offentlige møde

Taler

Nicoline Christine Luplau
Kvindevalgretsforeningens
og medstifter af
Kvindevalgretsforeningen

Dato

15. februar 1889

Sted

København

Omstændigheder

Fra Kilden:

Fredagen den 15de Februar afholdt Kvindevalgretsforeningen sit første offentlige møde i Larsens Lokale (i København). Mødet var besøgt af omtrent 1.500 personer og lokalet aldeles opfyldt. Fru A. Nielsen åbnede mødet, og følgelig holdt fru N.C. Luplau, fru L. Nørlund og J. Meyer taler for Kvindevalgretsforeningens sag.

Saa vidt jeg ved, var det i Sommer paa Kvindesagskongressen første Gang, at offentlig Forhandling om Kvindens politiske og kommunale Valgret og Valgbarhed fandt Sted, Ved samme Lejlighed foreslog jeg at danne en Forening for at arbejde for Opnaelsen heraf.

I Slutningen af forrige Aar har jeg gennem et herværende Organ, »Hvad vi vil«, redigeret af Kvinder, udviklet Ønskeligheden af, at en saadan dannedes over hele Landet. Opfordringen hertil er udgaaet, som De vil have set af Opraabene i Bladene (det er nemlig sendt til alle Blade i hele Landet).

Altsaa, Kvindevalgretsforeningen har overstaaet sine Fødselsveer og har set Dagens Lys, og skønt Fødselen har været temmelig let, saa er den dog ikke løbet af uden Smerte; og hertil regner jeg alle de forskellige Domme, der er udtalt om Berettigelsen til at opnaa politisk og kommunal Valgret og om Betimeligheden af Valgretsforeningens Fremkomst nu.

Der siges: Valgretten vil skade Samfundet.

Hvorledes? Jo! den driver Kvinden ind paa Virkeomraader, hvor hun ikke passer; den stille Syslen med Smaatingene i Livet, indenfor Hjemmets Mure, det

er hendes Verden; det kvindelige fordufter.

Der siges: Baade politisk og kommunal Valgret! Det kan aldrig gaa an at slaa saa store Brød op, saa man ikke kan faa dem bagt; der er jo alt længe virket for kommunal Valgret for Kvinder, lad det dog blive derved!

Der siges: Lad os først opnaa at faa Kvinderne bedre økonomisk stillede! fordi de faa Valgret, faa de fattige Kvinder ikke Brødet; og der siges, at om vi fik den, saa vilde det kun blive de bedre stillede Kvinder, der vilde være Herrer over at benytte Valgretten til deres egen Fordel — ikke de fattige, lige saa lidt som de fattige Mænd nu ere Herrer over at benytte den.

Der siges, at Kvinderne i Almindelighed ikke ere forberedte til at deltage i det offentlige Liv, man indrømmer, at der vel er enkelte, som kunne det, men at man dog ikke kan give Valgret til Kvinderne, fordi de enkelte kan komme til Magten. Og Paastanden om de store Hjærner hos Manden, og de mindre hos Kvinden, som gør hende uskikket til logisk Tænkning, er jo bekendt nok.

Ja, saaledes har det regnet ned med Indvendinger, og jeg vil ikke her trætte Dem med at gjendrive dem; jeg vil kun bemærke, at de Mænd og Kvinder, som have stillet sig i Spidsen for at danne denne Forening, der vil arbejde paa at opnaa politisk og kommunal Valgret for Kvinder, selvfølgelig finde alle disse Udtalelser ugrundede og urigtige; og da der bliver Diskussion i Aften, saa vil det jo have sin store Betydning, om de forskellige Anskuelse om Valgret for Kvinder baade i politisk og kommunal Henseende kunde blive drøftede, saa man gennem denne Forsamling kunde faa et fyldigt Udtryk for den fremherskende Mening.

Jeg kommer nu til Betimeligheden for Kvindevalgretsforeningens Fremkomst.

Jeg maa gaa tilbage i Tiden — omtrent et Aar — og minde om de Forhandlinger, der førtes i Rigsdagen om Kvindens kommunale Valgret og Valgbarhed — Forslag derom indbragtes i Folketinget af Folketingsmand Fr. Bajer —, og om de to Forslag om Kvindernes Sæde i Skolekommissioner og i Bestyrelsen af de Fattiges Kasse, indbragte af Landstingsmændene Th. Nielsen, Chr. Nielsen og L. Schrøder. De førte ikke til noget Resultat — nej, de mødte stærk Modstand hos Landstingets Flertal; ja! Kvindens kommunale Valgret fik en næsten uhørt Medfart i det høje Landsting; dog er det ikke saaledes at forstaa.

at hele Tinget var enig om at forkaste det; — nej, vi ere de Mænd Tak skyldig, som tog det i Forsvar og søgte at ride Stormen af. Landstingsmand Carl Ploug foreslog en Dagsorden, der lød saaledes: Da Landstinget formener, at det hverken vil være i Samfundets eller Kvindernes Interesse, at der tildeles disse Valgret, gaar det over til næste Sag paa Dagsordenen. Saa kom første og eneste Behandling. Derefter skredes til Afstemning, Plougs Forslag vedtoges med 34 St. mod 13.

Denne bratte Afskæren, i Forening med de under Behandlingen faldne Udtalelser, vakte i Kvindernes Lejr Sorg og Harme, og det blev os klart, at vilde vi opnaa Valgret, saa maatte vi selv tage fat ganske anderledes end før. Jeg har set denne Tanke udtalt i Pressen, jeg har hørt den udtale af ligesindede Kvinder, og jeg har i min egen Sjæl gennemgaaet de Stadier, som jeg før nævnte — Sorg, Harme, og den har vakt hos mig en saadan Handlekraft, at jeg har ønsket at kunne flytte Bjerge. Saaledes har Landstingsflertallets Færd i denne Sag gjort den stik modsatte Virkning af, hvad den tilsigtede — nemlig at betage os Lysten og Modet; den har været en stærk Spore til Handling, og blandt andet har den avlet det Barn, som jeg omtalte i Begyndelsen, og som nu har vovet sig ud i Verden under Navn af Kvindevalgretsforening.

Naar en Tanke er modnet, en Sag er overvejet for og imod, og naar det staar klart for det indre Menneske — saaledes og ikke anderledes —, saa er det betimeligt, at den ser Dagens Lys, og saaledes, siger jeg, er det gaaet her. Vi Kvinder ere nu sikre paa, overtuede om, faste i den Tro, at det nu er betimeligt, at vi komme til at deltage i det offentlige Liv og ikke mere staa som ledige Tilskuere. Vi ønske at raade med for de Vedtægter i Kommunen, de Love i Staten, som vi lige saa godt som Mændene ere underordnede og skulle lyde. Vi tro, at Samfund og Stat ikke længer kan undvære det andet Kjønn med i Arbejdet.

I den lovgivende Forsamling (derom har jeg hørt flere af dem, der sidde der, udtale sig) udrettes ikke stort for Tiden. Forsøg da at tage os med i Arbejdet. I de store Samfundsopgaver kan vi vel ogsaa nok gjøre Fyldest; her vil jeg kun nævne en overordentlig stor Opgave, Arbejderspørgsmaalet, hvor vi Kvinder sikkert kan udrette en Del.

Ja, De kan sige, at jeg staar her og roser Kvinderne, og det er sandt — og jeg forsikrer Dem, at det har været mig svært at skulle sige dette, men da jeg nu i saa mange Aar har hørt, at Kvinderne var en Vare, der stod lavt i Kurs, saa maatte

jeg sige det — det er jo kun Selvforsvar.

Derfor er nu Timen kommen, da ingen Kvinde tør sige: det vedkommer ikke mig! lad Mændene om det! nej, ethvert Spørgsmaal, der angaar Menneskelivet i det sociale og politiske Liv, vedrører os! Derfor kom! og hold Dig ikke tilbage, men arbejd som en Bi! hvil ikke, indtil Du har faaet den Menneskeret, Du attraar.

Hvilket er saa denne Valgretsforenings Program?

»Foreningen vil søge at vække Interessen hos Mænd og Kvinder for Kvindens politiske og kommunale Valgret og Valgbarhed og Forstaaelse af Valgrettens store Betydning for Stat og Kommune, for det hele Samfund, idet dygtige Kræfter hos Kvinden nu henligge ubenyttede.

Den vil paa forskellig Maade i Tale og Skrift m. m. arbejde paa at opnaa Valgret for Kvinden.

Kvindevalgretsforeningen vil samle de i Kvindesagen forskellige Kræfter til en Samvirken for politisk og kommunal Valgret og Valgbarhed som Nøglen til de andre Kvindespørgsmaals Løsning«.

Jeg kan dog ikke slutte, før jeg faar udtalt, hvad jeg anser for noget, der er særdeles vigtigt for denne Forenings Medlemmer — nemlig at de ved alle forekommende Prøvevalg, Vælgermøder og Valghandlinger tale om deres ubestridelige Ret til at faa Valgretten. Den eventuelle Rigsdagskandidat maa interPELLERES om sit Forhold til denne Sag, og han maa give os sit Svar herpaa, som paa de øvrige Spørgsmaal, der bliver stillede til ham.

Paa denne Maade vil vi kunne holde Mandtal over de Kræfter i Rigsdagen, der staa paa vor Side, og det er jo overflødigt at pege paa, at det for os er det allervigtigste at faa Folkerepræsentanterne paa vor Side. Og jeg vil her minde om, at der staa ikke saa faa Folketingsmænds Navne, under vort Opraab som Indbydere — at flere, som vare bortrejste, da Opfordringen udgik til dem, har svaret, at de gerne vilde have været Indbydere, om de havde modtaget Indbydelsen i Tide — blandt disse vil jeg nævne S. Kjær og Jens Bertelsen.

Og jeg vil minde Kvinderne om, at der ikke eksisterer nogen Lov, som forbyder

dem at interpellere Rigsdagskandidaten paa en Valgtribune, fordi de ikke ere Vælgere.

Jeg vil nu anbefale dette lille Barn til Publikums Røgt og Pleje og bede det og Pressen at tage det i sine Arme og omslutte det med Kærlighed, at det ikke skal kues i Væksten. Jeg vil bede Dem vise det i Gærning ved at indmelde Dem i denne Forening — ja, endnu i denne Aften.

Skulde nogen i Forsamlingen have Hjærte til at yde Bidrag til det fattige Barn — Kvindevalgretsforeningen — saa vil de blive modtagne med stor Taknemlighed af dem, der hidtil har været det i forældres Sted. Landstingsmand Ploug har kaldt det en Samfundsrevolution, om Kvinderne fik Valgret; jeg vil kalde det en Reform, som vilde bringe Kvinder og Mænd lykkeligere Levekaar i Samfundet. Gid den maatte komme snart!

Kilde

Hvad Vi Vil — Organ for Kvindesagen: Fredssagen: Arbejdersagen. København d. 1. Marts 1889. Udgivet af Kvindelig Fremskridtsforening.

Kildetype

Dokumentation i avis, magasin e.l.

Tags

Kvindebevægelsen, Åbningstale

Relateret

15. februar 1889

1. marts 1889

15. februar 1889

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/nicoline-christine-luplaus-tale-ved-kvindevalgretsforeningens-forste-offentlige-mode>